Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	**Midtre Nordland nasjonalparkstyre**
Møtested:	, Rognan hotell
Dato:	27.06.2023
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Befaring mandag 26. juni 2023
Representanter fra Fulufjellet nasjonalparkstyre og Sølen verneområdestyre deltar på dagen.
09:45 Oppmøte Beiarfjell
10:00 Vandring til høyden over mot Tverrbrennvatn
13:00 Lunsj i Tollådalen
13:45 Omvisning på Dållågådden Villmarkscamp
15:00 Fottur innover Tollådalen
20:00 Middag på Rognan hotell
MERK:
Middag, overnatting og styremøtet er lagt til Rognan hotell.
Styremøte 27. juni 2023:
09:00 Orienteringer fra sekretariatet og presentasjoner fra Fulufjellet nasjonalparkstyre / Sølen verneområdestyre
10:00 Ordinære styresaker
11:30 Lunsj på Rognan hotell

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 29/2023	Godkjenning av innkalling / protokoll		
ST 30/2023	Delegerte saker		
DS 46/2023	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om fasadeendring / mindre utbygg av Gåsvatn 176 - Torbjørn Bjelland		2022/6991
DS 47/2023	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Tillatelse til oppsett av uthus i Harodalen - Rolv-Erling Iversen		2023/1588
DS 48/2023	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om ekstra turer med snøskuter - Tor-Magnus Bøckmann-Wilson		2018/6621
ST 31/2023	Referatsaker		
RS 7/2023	Samarbeidsavtale om kartlegging av karplanter - Salten naturlag - Underskrevet		2023/1816
RS 8/2023	Vedtak i klagesak - dispensasjon for bruk av snøskuter - transport av varer og utstyr til Mavas Stugby - Junkerdal nasjonalpark		2016/1781
RS 9/2023	Befaringsnotat - Befaring etter maskinell hogst utført av Salten skogservice 2023		2014/5230
ST 32/2023	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om helikoptertransport i forbindelse med sausanking - Steinar Stolpen		2023/29890
ST 33/2023	Saltfjellet landskapsvernområde m.fl. - Klage på tillatelse for arrangering av vårprøver med fuglehund - Birdlife Nordland og Nordland naturvernforbund		2022/5767
ST 34/2023	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon til bruk av drone - Nordisk Banijay		2023/29818
ST 35/2023	Høringsuttalelse - NOU 2023: 10 - Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig fremtid		2023/29443
ST 36/2023	Eventuelt		

ST 29/2023 Godkjenning av innkalling / protokoll
ST 30/2023 Delegerte saker
DS 46/2023 Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om fasadeendring / mindre utbygg av Gåsvatn 176 - Torbjørn Bjelland
DS 47/2023 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Tillatelse til oppsett av uthus i Harodalen - Rolv-Erling Iversen
DS 48/2023 Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om ekstra turer med snøskuter - Tor-Magnus Bøckmann-Wilson
ST 31/2023 Referatsaker

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røkland

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 75531683
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Bernt Gunnar Østerkløft
Storvollen 30
8015 Bodø

Saksbehandler Johan Rova **Vår ref.** 2023/1816 **Deres ref.** **Dato** 12.05.2023

Samarbeidsavtale om kartlegging av karplanter, alger, moser, sopp og lav i Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine verneområder

Avtalepartnere
Midtre Nordland nasjonalparkstyre og Salten naturlag, heretter benevnt «partene».

§1 Kontaktpersoner
Midtre Nordland nasjonalparkstyre:
Johan Rova
Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Saltfjellveien 2035, 8255 Røkland
johan.rova@statsforvalteren.no
+47-907 49 588

Salten naturlag:
Bernt-Gunnar Østerkløft
Storvollen 30, 8015 Bodø
bernt-go@online.no
+47-900 68 807

§2 Bakgrunn
I forbindelse med at Midtre Nordland nasjonalparkstyre tok frem retningslinjer for innsamling av beleggeksemplarer av planter og sopp i de verneområder myndigheten forvalter konstaterte nasjonalparkstyret at plante-, mose-, sopp-, lav-, og algefloraen er dårlig kjent i nasjonalparkstyret sine verneområder. Dette gjelder spesielt i de sørlige delene av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, de østre delene av Saltfjellet (Saltfjellet landskapsvernområde og Dypen naturreservat), samt deler av Junkerdal, Rago og Sjunkhatten nasjonalparker utenfor de mest brukte ferdselsårene.

Artsobservasjoner er en av de viktigste kildene for kunnskap om utbredelser av arter, både i og utenfor verneområder. Data om hvor forskjellige arter, både vanlige og sjeldne/truede arter, finnes i verneområdene er nødvendig for at forvaltningen skal ha tilstrekkelig kjentskap om naturverdiene i verneområdene til å planlegge, utføre og vurdere skjøtsels- og forvaltningstiltak. Mangel på artsinformasjon risikerer å påvirke

kvaliteten på både saksbehandling og skjøtsels- og tilretteleggingstiltak. Dårlig kjennskap om artsforekomst vanskeliggjør også oppsyn og overvåking av verneformål og verneverdier knyttet til arter. En bedre kjentskap med artsforekomster er også gunstig for grunneieres og reindriftens vurderinger for å finne bærekraftige lokaliseringer av anlegg og reinbeiteaktiviteter slik at det samiske naturgrunnlaget blir ivaretatt.

Prosjekt Saltens Flora har som mål å kartlegge floraen i Salten. Dette gjøres for å få større kunnskap om hvilke planter som vokser her og hvilken utbredelse disse har i regionen. Prosjekt som Salten flora er viktig for kartlegging av naturverdier knyttet til forekomst av både vanlige, sjeldne og rødlistede arter, både inne i og utenfor verneområdene. Slike kartlegginger er også viktig for å dokumentere og vurdere endringer i artsforekomster over tid. Det er for tiden vanskelig for verneområdesstyret å få midler til artskartlegging, så myndigheten må til stor grad stole på ideelle initiativer og prosjekter, utover hva forvaltere og oppsyn kan utføre ved egne befaringer.

Mesteparten av de arter som vokser i Nordland er ukompliserte å bestemme direkte i felt eller fra bilder i etterkant. For enkelte artsgrupper må dog plantemateriale («beleggseksemplarer») bli samlet inn og studert i laboratorium av nasjonale eller internasjonale eksperter for å få en sikker artsbestemmelse. Artsbestemmelse i felt kan være særdeles vanskelig i for eksempel følgende artsgrupper:

- *Salix (vier)*
- *Ranunculus auricomus-gruppen (nyresoleier)*
- *Draba (rublommer)*
- *Ribes spicatum (villripser)*
- *Rosa (roser)*
- *Alchemilla (marikåper)*
- *Viola (fioler)*
- *Epilobium (mjølker)*
- *Callitriche (vasshår)*
- *Euphrasia (augnetrøster)*
- *Taraxacum (løvetenner)*
- *Hieracium (svæver)*
- *Pilosella (svæver)*
- *Carex (storr)*
- *Arter som kan mistenkes være invasive fremmedarter, f.eks. Spiraea (spireaer)*
- *Sopper, for eksempel vokssopper (Hygrocybe), slørsopper (Cortinarius), og barksopper (Corticiales)*

I flere artsgrupper er også systematikken og taksonomien (artsavgrensninger og navnsetting) fortsatt under utarbeiding. Endringer av navn på arter i disse gruppene vil mest sannsynlig bli justert i fremtiden, ut fra nye vurderinger av hva som er viktige skilletegn mellom artene. Det er derfor vesentlig at de funn som blir samlet inn også blir bestandig oppbevart ved offentlige forskningsinstitusjoner (i første hånd universitetsherbarier).

Salten naturlag v/Prosjekt Salten Flora søkte i brev datert 28.02.2023 om tillatelse til innsamling av beleggeksemplarer av planter og sopp i Midtre Nordland

nasjonalparkstyre sine verneområder. Prosjekt Salten Flora/Salten Naturlag har flere habile botanikere med lang erfaring av botanisk kartlegging. Bland annet fungerer Trond Skoglund og Bernt-Gunnar Østerkløft som validatorer for karplanter for Nordland fylke i den nasjonale databasen Artsobs. Blant oppgavene til de to hører autorisasjon til å godkjenne eller forkaste registreringer i databasen Artsobs.

Etter diskusjon med foretrederen til Salten Flora, Bernt-Gunnar Østerkløft, 12.05.2023 ble partene enig om at de har en felles interesse i å få kartlagt floraen i verneområdene. En samarbeidsavtale med grunn i verneområdesforvaltningens skjøtselsoppgaver vil derfor være mer hensiktsmessig enn en dispensasjonsprosedyr.

§3 Prosjektbeskrivelse og partenes forpliktelser
Prosjektet inkluderer kartlegging av av karplanter, alger, moser, sopp og lav i Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine verneområder. Hovedfokus er på karplanter. Prosjektet vil i første omgang omfatte årene 2023-2027. Forlengelse av prosjektet vil være mulig etter skriftlig avtale mellom partene.

Midtre Nordland nasjonalparkstyres oppgaver og ansvar

- Forvalter vil bistå med relevant informasjon om områdene og ved behov delta i planlegging av feltarbeid og kontakter med oppsyn og universiteter.
- Forvalter vil, i mån av ressurser og kompetanse, delta i feltarbeid.

Salten naturlag/ Salten floras oppgaver og ansvar

- Kartlegging i felt av i første hånd karplanter, men også i mån av ressurser også alger, moser, sopp og lav.
- Registrering av artsfunn og innsamlinger i Artsobservasjoner, med notat om innsamlingsnummer og plassering i offentlig samling.

Forpliktelser i forbindelse med avtalens fullføring

- Registrering av artsfunn skal helst skje senest året etter innsamlingstidspunktet og i hvert fal før avtaleperiodens slutt, selv om endelig artsbestemmelse da ikke er helt avklart.
- Disse personene er bemyndiget å samle inn beleggseksemplarer i felt for prosjektets regning:
    - Trond Skoglund (Meløy)
    - Bernt-Gunnar Østerkløft (Bodø)
    - Magne Stensland (Beiarn)
    - Mats Nettelbladt (Arjeplog)
- Hvis det blir aktuell med bytte av de botanikere som er ansvarlige for innsamling av beleggseksemplarer må dette på forkant være godkjent fra nasjonalparkstyret og bekreftet i skrift.

- Innsamling av fredede eller prioriterte arter er kun tillatt hvis det også er innvilget spesifikk dispensasjon for dette (fra f.eks. Miljødirektoratet eller Statsforvalteren).
- Innsamling av beleggseksemplarer skal, om mulig, skje så at individet ikke ødelegges; for eksempel skal innsamling med rot unngås.
- Innsamling av beleggseksemplarer skal kun gjøres av enkelte individ og ikke mer enn vad som er nødvendig for artsbestemmelse.
- Innsamlet materiale skal deponeres i offentlig herbarium.
- Innsamlinger bør kompletteres med fotografier av det levende individet.
- Om mulig skal innsamlinger gjøres så at materiale også kan brukes for DNA-analyse (f.eks. ved å hurtigtørke bladbiter i silica-gel).
- Kopi på avtalen skal medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

§4 Varighet og rapportering
Denne avtalen har virkning fra det tidspunkt den er undertegnet av alle parter og gjelder inntil 31.12.2027.

§5 Økonomisk ramme og fakturering
- Hver part er ansvarlig for å søke finansiering for sine oppgaver.
- Gjennomføring og omfatning vil være avhengig av hvor mye midler respektive part mottar og kan disponere til prosjektet.
- Fakturering mellom partene vil ikke være aktuell i prosjektet.

Denne kontrakt er utferdiget i 2 eksemplarer, ett til hver av partene.

For Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Storjord 2/6-2023
Sted og dato

Signatur
MIDTRE NORDLAND
NASJONALPARKSTYRE
Xxxxxx
Nasjonalparkforvalter

For Salten naturlag

Bodø 16. mai 2023
Sted og dato

Signatur

Xxxxxx
Xxxxx

Miljø-
direktoratet

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 Bodø

Trondheim, 08.05.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/2205

Saksbehandler:
Marit Doseth

Vedtak i klagesak om bruk av snøskuter til transport av varer og utstyr gjennom Junkerdal nasjonalpark til Mavas Stugby

Vi viser til klagen på Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak 20.12.2022. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret 27.02.2023.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak.

Marius Kvæl og Therese Steigen gis tillatelse til bruk av snøskuter med 12 turer langs merket løype i Metskidalen for frakt av varer og utstyr i forbindelse med drift av Mavas stugby.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften for Junkerdal nasjonalpark § 3 punkt 6.3 bokstav c og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ga i vedtak 20.12.2022 Marius Kvæl og Therese Steigen tillatelse til bruk av snøskuter langs merket løype i Metskidalen i Junkerdal nasjonalpark, i forbindelse med drift av Mavas stugby. Tillatelsen ble gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gjaldt for inntil 12 turer fram til 1. mai 2023. Det ble presisert at dersom to snøskutere benyttes per tur, telles det som to turer. Det ble satt flere vilkår, blant annet at det skal kjøres på tilstrekkelig snømengde slik at kjøreskader ikke oppstår, at det ikke skal kjøres over avblåste rabber og at det skal tas hensyn til rein i området. Videre at transporten skal skje mellom klokka 07:00 og 23:00, og at det ikke er tillatt å kjøre på langfredag og 1. påskedag.

Klagers argumenter

Statsforvalteren i Nordland påklagde vedtaket 31.03.2023. Statsforvalteren mente vedtaket strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene negativt, og at det derfor ikke er hjemmel til

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Statsforvalteren ba også om at vedtaket ble gitt utsatt iverksettelse, jf. forvaltningsloven § 42.

Statsforvalteren viste til verneforskriften § 3 punkt 6.2 bokstav c. Etter denne bestemmelsen kan personer med fast bostedsadresse i Mavas i Arjeplog kommune bruke beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport fra Mavas til Sulitjelma på trasé som er fastlagt i forvaltningsplanen. Bakgrunn for bestemmelsen var at det på vernetidspunktet bodde skolebarn i Mavas som gikk på skole i Sulitjelma. Det ble i verneplanprosessen lagt til grunn at transport for andre enn fastboende skal skje via etablert snøskuterløype fra Daja eller snøskuterløype fra mellomriksvegen.

Videre ble det vist til forvaltningsplanen, hvor det aktuelle området beskrives som enestående eller med trua naturverdier, med svært store og sårbare verdier knyttet til flora og fauna og hvor april/mai oppgis å være en sårbar periode for dyre- og fuglelivet i fjellet. Ettersom traseen går innenfor varsomhetssonen til en sårbar rovfugl i det aktuelle tilfelle, vil ferdselen kunne påvirke kjente hekke- eller ynglelokaliteter i området.

Det ble også vist til Statens naturoppsyn sin rapport fra 2015 hvor det rapporteres om en god del snøskuterspor, i tillegg til slitasje på rabber langs traseen. Det ble likevel lagt til grunn at et begrenset antall turer på gitte vilkår i liten grad medfører skade på vegetasjonen eller sårbare arter i området.

Avslutningsvis bemerket Statsforvalteren at det ikke er lovlig å frakte varer og utstyr som skal brukes i drifta i Mavas uten at det er tollklarert og at vedtaket fra Nordland nasjonalparkstyre er fattet på feil grunnlag.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine merknader

Statsforvalterens anmodning om å gi vedtaket utsatt iverksettelse ble behandlet 02.02.2023. Anmodningen ble avslått med den begrunnelse at utsatt iverksettelse ville få samme virkning som et avslag, ettersom klagebehandlingen vil ta lengre tid enn dispensasjonens gyldighet. Det ble lagt til grunn at intensjonene med forvaltningslovens § 42 er å hindre at irreversible tiltak blir iverksatt, og at den gitte motorferdselstillatelsen ikke medfører fare for uopprettelig skade eller tap av verneverdiene i nasjonalparken.

Klagen ble behandlet av nasjonalparkstyret 24.02.2023. Styret opplyste at dispensasjonen for snøskuterkjøringen til Mavas er gitt som et unntakstilfelle grunnet eiers sykdom. Søkerne skal drive Mavas stugby denne sesongen.

Styret viste til at den omsøkte ferdselen ikke ble vurdert i forbindelse med vernevedtaket. Kronprinsregentens resolusjon sier bare at løypa ikke kunne brukes til turistkjøring, besøk og inntransport av fagfolk. Det vises til at Fylkesmannen i sin tilrådning uttrykte at det i spesielle tilfeller vil kunne gis dispensasjon for kjøring gjennom nasjonalparken.

Når det gjelder slitasjesporene som nevnes i SNOs rapport, hevdes det at de i all hovedsak stammer fra den lovlige og direktehjemlede kjøringen til driverne og bosatte i Mavas stugby. Styret har uansett satt vilkår som skal begrense eventuelle skader som kan oppstå ved kjøring.

Når det gjelder opplysningen i saksutredningen om at aktuell trase går innenfor varsomhetssonen til en sårbar rovfugl, så viser det seg ikke å være riktig. En ny gjennomgang av det opprinnelige vedtaket viser at den merkede løypa i Metskidalen går godt utenfor varsomhetssonen som Miljødirektoratet har anbefalt for aktuelle rovfugl i forbindelse med snøskuterløyper.

Avslutningsvis bemerker nasjonalparkstyret at de ikke vurderer saken etter andre regelverk. Omsøkte trase gjennom nasjonalparken er den korteste, tryggeste og mest praktiske traseen for driverne å benytte seg av når de er bosatt i Sulitjelma. Den samme traseen har blitt benyttet av eieren av Mavas stugby gjennom verneforskriftens direktehjemmel helt siden opprettelsen av vernet i 2004.

Saken ble sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Statsforvalteren ba nasjonalparkstyret om at vedtaket ble gitt utsatt iverksettelse, jf. forvaltningsloven § 42. Anmodningen ble avslått. Avslaget er ikke et enkeltvedtak og det er derfor ikke klagerett på denne beslutningen. Beslutningen om å avslå begjæring om utsatt iverksetting er derfor ikke omfattet av vår klagebehandling

Reglene som gjelder for dette verneområdet

Junkerdal nasjonalpark ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon 09.01.2004.

Formålet med vernet er:

"- å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Spesielt viktig er det unike plantelivet.
- å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv.
Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift."

Motorferdsel er som utgangspunkt forbudt i nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 punkt 6.1. Unntatt fra dette forbudet er bruk av beltekjøretøy på vinterføre og luftfartøy for nødvendig transport mellom Sulitjelma og Mavas for de som har fast bostedsadresse i Mavas, jf. § 3 punkt 6.2. bokstav c. Kjøringen skal skje etter trasé fastlagt av forvaltningsmyndigheten etter drøfting med reindriften.

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra kjøreforbudet til flere angitte formål. Blant disse er bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og materialer til hytter, vedlikehold av ferdselsveier o.l. jf. § 3 punkt 6.3 bokstav c.

Konkret vurdering

Kunnskapen om verneverdiene og effekten av påvirkning er hentet fra Naturbase, forvaltningsplanen for Junkerdal nasjonalpark og NINA-rapport 187, jf. naturmangfoldloven § 8.

Junkerdal nasjonalpark består av kalkrike områder med et unikt planteliv som er sårbart for ferdsel. Det er registrert flere rødlistede og sårbare plantearter her, slik som brannmyrklegg, snøsoleie, grannsildre og svartbakkestjerne.

Nasjonalparken er også hekkeområde for sårbare rovfuglarter som jaktfalk og kongeørn. I forvaltningsplanen er det omsøkte området øst for Balvatnet beskrevet som et område med enestående eller trua naturverdier med bakgrunn i svært store og sårbare verdier knyttet til flora og fauna. Naturvernhensyn skal være overordnet andre interesser.

Det er dokumentert at motorferdsel i utmark, inkludert snøskutertrafikk, kan påvirke dyrearter gjennom unnvikelse, tiltrekning og tilvenning hos individer. For å redusere de negative effektene begrenses omfanget av motorferdsel i verneområder, og motorferdsel er som utgangspunktet derfor forbudt i nasjonalparken. Gjennom vilkårssetting er det også ønskelig å regulere tidspunkt og sted for kjøring for å unngå eller begrense skader og forstyrrelser i sårbare perioder og/eller på sårbare steder.

Motorferdsel med snøskuter vurderes i liten grad å kunne påvirke vegetasjon i verneområdet, så lenge den skjer på frossen og godt snødekt mark. Verneforskriften åpner for at forvaltningsmyndigheten etter en konkret vurdering kan gi dispensasjon fra kjøreforbudet for enkelte kjøreformål. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og prinsippet om samlet belastning i § 10 taler for å være restriktiv med å tillate motorferdsel, også på snødekt mark siden det er mangel på kunnskap om effekter av motorferdsel på populasjoner og økosystemer.

Søkerne er ikke fastboende i Mavas og kan derfor ikke kjøre med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 6.2 bokstav c. Søkerne ønsker imidlertid å kunne kjøre gjennom nasjonalparken for å transportere vare til Mavas siden traseen er den korteste, tryggeste og mest praktiske når de er bosatt i Sulitjelma.

Ifølge verneforskriften § 3 punkt 6.3 bokstav c, kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og materialer til hytter. Det er ikke et vilkår at hytta ligger innenfor nasjonalparken og ordlyden i bestemmelsen omfatter også omsøkte kjøring.

Behovet de fastboende i Mavas har for transport til Sulitjelma er behandlet i et eget avsnitt i kronprinsregentens resolusjon av 09.01.2004. I vurderingen fra Fylkesmannen i Nordland står det bl.a. at turistløypa fra Daja og traseen fra mellomriksveien vil dekke behovet for motorisert transport i forbindelse med besøk, samt vedlikeholdsoppgaver. Avslutningsvis står det imidlertid at i spesielle tilfeller vil det kunne gis dispensasjons for kjøring gjennom nasjonalparken. Denne vurderingen sluttet tidligere Direktoratet for naturforvaltning og Miljøverndepartementet seg til.

Det er et prinsipp i verneområdeforvaltningen er at det ikke skal gis tillatelse til tiltak innenfor vernegrensen som kan etableres utenfor. Det er to muligheter for å komme seg til Mavas uten å

kjøre gjennom nasjonalparken. Snøskuter kan benyttes fra mellomriksveien på svensk side, ca. 120 km fra Fauske, eller det kan kjøres langs turistløypa fra Daja i Sulitjelma inn i Sverige. Turistløypa er en forholdsvis lang skutertrase, til dels i krevende terreng og passering av mer værutsatte områder. Traséen gjennom Metskidalen og nasjonalparken mener søkerne er den sikreste og raskeste måten for dem å komme seg til Mavas på, og den fremstår derfor som den mest formålstjenlig traséen å benytte i forbindelse med driften av Mavas stugby.

Dyre- og fuglelivet er sårbart i fjellet i april/mai siden yngletiden starter da. Den tillatelse som er gitt gjelder til 1. mai og trolig vil dermed flere kjøreturer finne sted i den mest sårbare perioden. Miljødirektoratet er enig med Statsforvalteren i at det i denne perioden bør det være en meget restriktiv dispensasjonspraksis for motorferdsel, kun den aller mest nødvendige bør kunne tillates. Dette gjelder særlig dersom en tillatelse kan skape presedens og dersom det finnes alternative kjæretraseer utenfor verneområdet.

Omsøkte motorferdsel skal finne sted i forbindelse med utøvelse av næring, slik kjøring anses ofte som nødvendig. Det er finnes imidlertid alternative traseer utenfor nasjonalparken som kan benyttes, men disse er lengre og anses ikke som så trygge. Søkerne driver Mavas stugby denne sesongen på grunn av innehavers sykdom og den tillatelse som er gitt vil være et unntakstilfelle som ikke skaper presedens. Kjøring med snøskuter på frossen og snødekt mark vil trolig ikke skade vegetasjonen og terrenget, men motorferdsel på denne årstiden vil kunne forstyrre dyrelivet. VI er likevel kommet til at begrenset antall turer kan aksepteres i dette tilfelle. Det vises også til Klima- og miljødepartementet brev 15.06.2015 hvor det bes om at klagemyndigheten legger vekt på nasjonalpark- eller verneområdestyret sitt skjønn i saker der styret har gjort ei brei vurdering basert på skjønn.

Ut fra det ovennevnte stadfester vi vedtaket fra nasjonalparkstyret. Klagen tas ikke til følge.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam seksjonsleder	Marit Doseth seniorrådgiver

Kopi til:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405	8002	BODØ

Fra: post@miljodir.no[post@miljodir.no]
Sendt: 08.05.2023 14:26:43
Til: Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]
Tittel: Oversendelse av kopi av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of letter)

Vår ref 2023/2205

Vedlagt følger kopi av brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.
Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Attached is a copy of a letter from the Norwegian Environment Agency. The letter is sent electronically without a signature and should be considered as an original document. Paper documents will not be forwarded.
If you have official responses and inquiries, please send it to the Norwegian Environment Agency post@miljodir.no

Vennlig hilsen
Marit Doseth | seniorrådgiver
e-post: marit.doseth@miljodir.no

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Saksbehandler, innvalgstelefon og e-post:
Inge Sollund Ingvaldsen,
fmnoiin@statsforvalteren.no

Dato:
28.04.2023

Sak:
2014/5230
Arkiv nr:
432.3

Befaringsnotat - Befaring etter maskinell hogst utført av Salten skogservice 2023

Innledning

Den 27. april 2023 var undertegnede på befaring i Sjunkhatten nasjonalpark med Magne Pedersen fra Salten skogservice. Vi gikk gjennom maskinell hogst utført vinteren 2023. Befaringa legger grunnlaget for fakturering og videre arbeid i prosjektet. Hogsten inngår i et større prosjekt om å få tilbake stedegen vegetasjon mellom Håla og Sætervatnet innenfor Sjunkhatten nasjonalpark. Prosjektet er inndelt i to faser, en manuell og en maskinell hogst. Den manuelle hogsten ble gjennomført sommeren 2021 og ble i all hovedsak utført i felt C (se kart), mens smågran ble lagt ned i felt A og B.

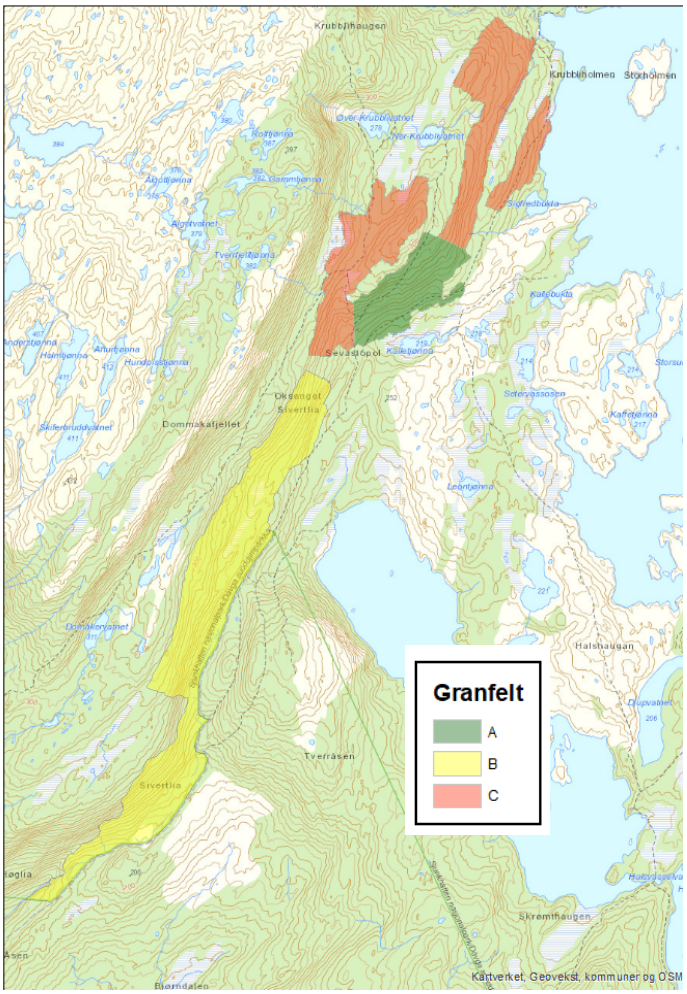

Figur 1 Kart over prosjektområde vedlagt i konkurransegrunnlag. Maskinell hogst skulle gjennomføres primært i A og B feltet, mens manuell hogst skulle skje i alle feltene.

Ifølge inngått avtale skulle den maskinelle hogsten starte opp vinteren 2022, men på grunn av utfordringer med veiklassifiseringer, kunne ikke utfrakt gjennomføres før Fauske kommune

hadde oppklassifisert veien – slik at tømmerbiler kom seg frem til lunneplass. Avtalen tok høyde for at eksterne forhold kunne gjøre det vanskelig å gjennomføre prosjektet i 2022, og det lå en klausul om at avtalen kunne forlenges til 2023. Den maskinelle hogsten ble igangsatt vinteren 2023. Etter en lang mildværsperiode i januar og februar kom ikke hogsten i gang før 6. mars, og fikk jobbe uavbrutt frem til påske. Etter påsken har de kun hatt forhold til å kjøre i ei uke, da primært i felt B. Salten skogservice beregner at omtrent halvparten av den maskinelle hogsten gjenstår. Kort vindu med gunstig føre resulterte i at Salten skogservice ikke rakk å hugge A og B-feltet i henhold til avtale. Vær- /føreforhold gjorde det uforsvarlig å fortsette. Undertegnede synes dette virket som en klok beslutning. Arbeidet foregår innen en nasjonalpark og videre drift under dårlige forhold kunne ført til uopprettelige terrengskader. Da er det bedre å utsette videre drift til kommende vinter.

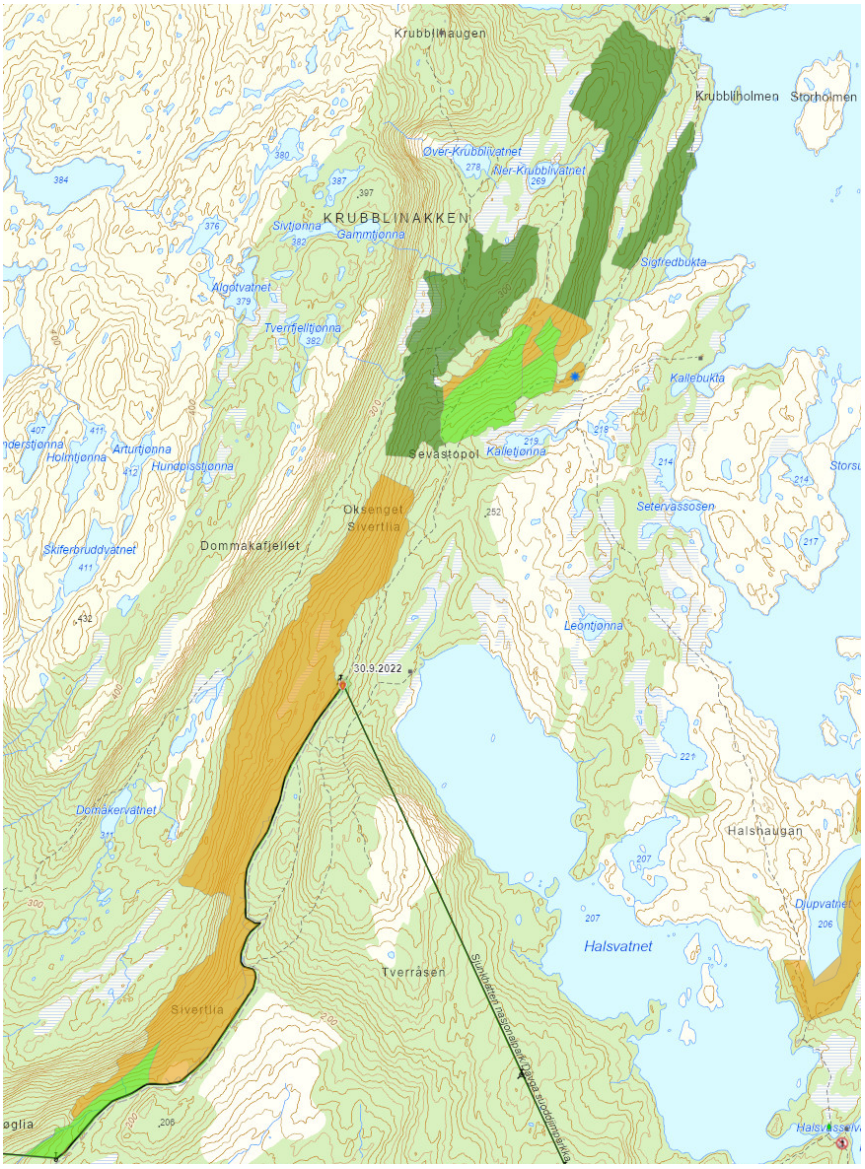

Figur 2 Kart over prosjektområde basert på status: Lys grønn: hogd og kjørt ut i 2023, oransje: gjenværende granxkog, mørk grønn: felt manuelt.

Felt B

Befaringa startet ved Dambrua utenfor nasjonalparken. Herfra gikk vi på ski inn i Sjunkhatten nasjonalpark fra Håla. Vi kom først inn i felt B. Den nederste delen av felt B er hogd og fraktet ut (figur 3 og 4). Nasjonalparkgrensa starter 5 meter fra traktorvei, og det er tydelig at maskinfører har vært litt i overkant forsiktig, med tanke på å havne utenfor grensa. Her står det igjen 20-30 trær i nasjonalparken. Det vil uansett være en stripe med gran mellom veien og nasjonalparkgrensa.

Figur 3 og 4 Nederst i felt B. Det står igjen ei annen smågran, samt en kant mot vernegrensa. Nedover kunne vi se at terrenget åpnet seg helt ned mot Håla.

Videre i felt B står det forholdsvis mye gran igjen. Kartene gir derimot et feilaktig bilde av feltet. Det er smalere enn det som kommer frem på kart. Et relativt stort område, sørøst for hogsten, består av ren bjørkeskog (se figur 5, 6 og 7).

Figur 5 Ifølge kartene i figur 1 og 2 skulle hele dette området av felt B vært dekt av gran.

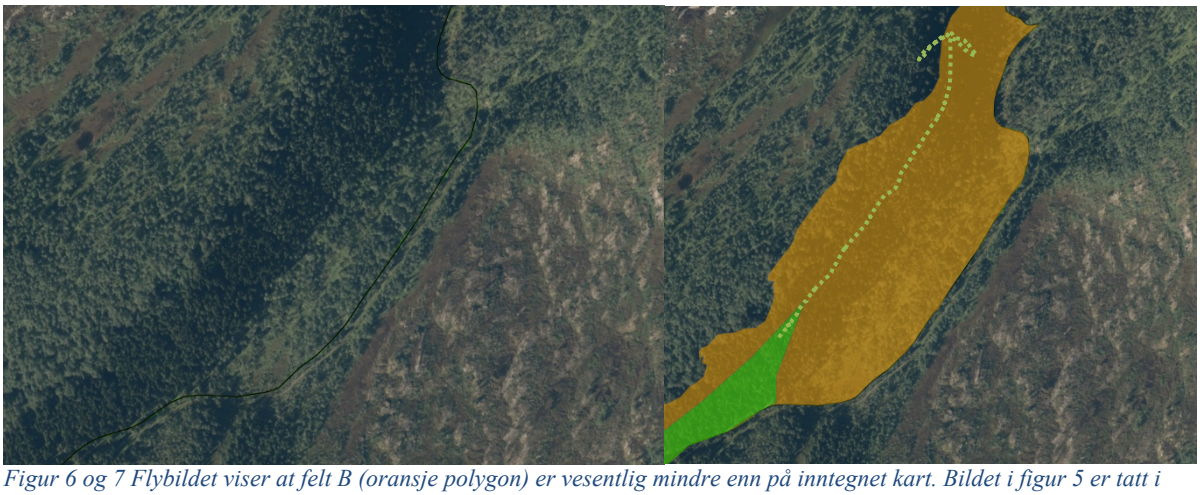

Figur 6 og 7 Flybildet viser at felt B (oransje polygon) er vesentlig mindre enn på inntegnet kart. Bildet i figur 5 er tatt i svingen på traktorveien der granskogen møter veien. Pil viser tenkt driftsmønster videre i feltet.

Videre innover fra der Salten Skogservice avsluttet hogsten i 2023, deler felt B seg i to. En nedre del som er svært glissen, og en øvre del med grov skog oppå ei «lægd». Pila på figur 7 viser omtrentlig hvor denne lægda er, og hvordan Salten skogservice ser for seg videre drift. Denne delen av felt B består av grov og tett skog, og har høy biomasse som kan fraktes ut. Salten skogservice ønsker å fortsette hogsten her i 2024. Det bør diskuteres hvor vidt det er hensiktsmessig å drive maskinell drift i den nederste delen av dette feltet. Her er det 10-20 meters avstand mellom granene, og det er relativt tett bestand av bjørk. Hogst med maskin vil kanskje gjøre uhensiktsmessig stor skade på bjørkene?

Figur 8 Fra felt A kan man se nordenden av felt B. Her står det også relativt tett og grov skog. Pila i figur 7 ender opp øverst i denne skogen.

Felt A

I Felt A er bortimot alt hogd. Det står igjen en kant med gran øverst i feltet, og ei bratt li midt i, hvor det var for bratt å ta seg frem med hogstmaskin. Det står også igjen noen trær nord for felt A.

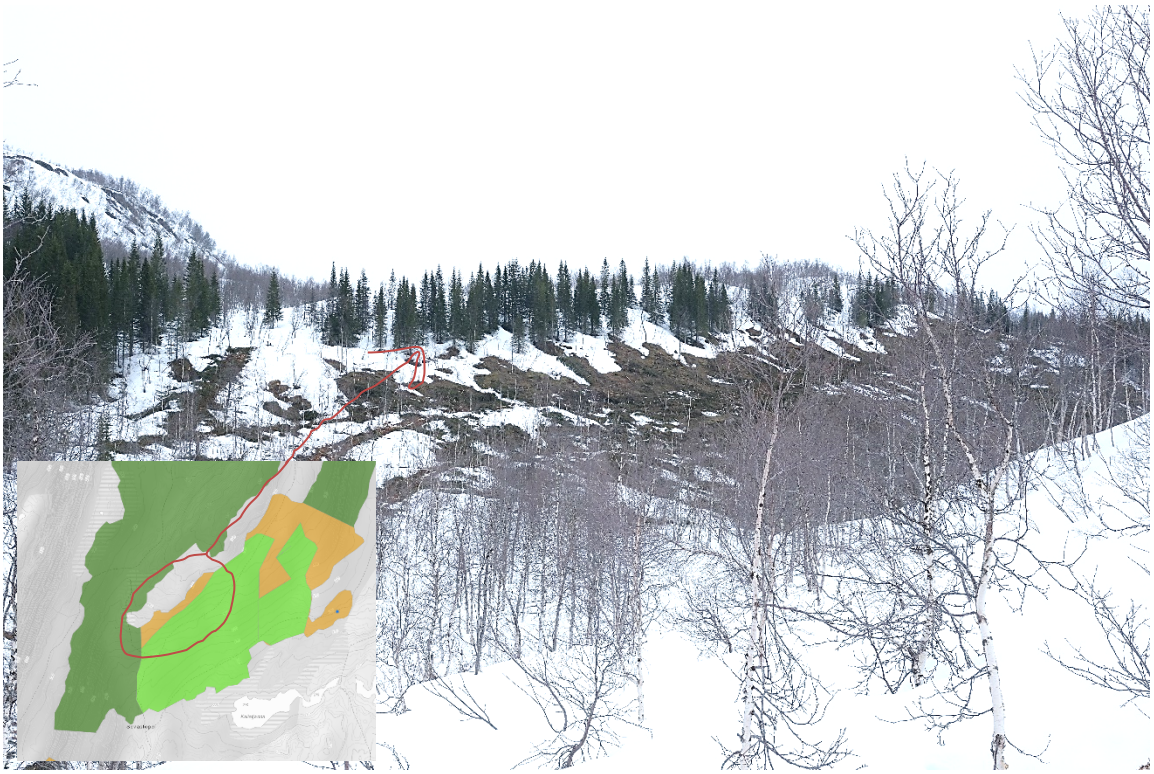

Figur 9 Det er satt igjen en kant øverst i felt A. Pil viser hvor denne kanten er på kartet.

Figur 10 Det står også igjen ei stripe med gran midt i felt A (bratt li).. Mest gran står det igjen i det nordlige hjørnet av feltet.

Felt C

Felt C skulle som utgangspunkt kappes ned manuelt, men den kilen som går ned mellom felt A og felt B står fremdeles igjen. Salten skogservice ønsket å ta denne ut, men det var vanskelig å komme til, på grunn av bekker i området kombinert med 2 meter snø.

Figur 11 Det står fremdeles igjen en kile av felt C igjen, mellom felt A og B. Det var ønskelig å prøve å få fraktet ut disse trærne, men det var vanskelig å komme til med maskiner på grunn av bekkene som kommer ned på hver sin side av kilen.

Figur 12 En av stubbene hadde 64 årringer. Plantet i 1959.

Miljødirektoratets granfelt
Etter befaringa inne i nasjonalparken vi driftsveien tilbake på østsiden av Graurvatnet. Her gikk vi igjennom hogsten Salten skogservice har utført inne i Miljødirektoratets statlig sikra friluftsområde. Det står fremdeles en del gran igjen i dette feltet.

Figur 13 Miljødirektoratets granfelt utenfor Sjunkhatten nasjonalpark. Det grønne polygonet markerer det hogde området av granfeltet. Bilde er tatt fra motsatt side av Graurvatnet. Det regnet veldig mye når vi kom gjennom feltet på retur, så jeg tok ingen bilder herfra.

Figur 13 Det var lagt bruer over fire bekker innover til feltene.

Følges opp:
- Salten skogservice fakturer for halve restbeløpet på den maskinelle hogsten: 327 000,-

- Salten skogservice rydder langs de mest benyttede stiene.
- Salten skogservice må prøve å sette igjen flere høystubber. Bør prioriteres der de uansett må utføre manuell hogst.
- Skal de lavereliggende delene av felt B felles med maskin? Undertegnede mener at disse bør felles manuelt da en hogstmaskin vil kunne gjøre stor skade på stedegen vegetasjon for forholdsvis lite grantømmer.

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/29890-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 16.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	32/2023	27.06.2023

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om helikoptertransport i forbindelse med sauesanking - Steinar Stolpen

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Steinar Stolpen om bruk av helikopter i forbindelse med sauesanking i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Bakgrunn

I håndskrevet brev datert 9. mai 2023 har Steinar Stolpen søkt om tillatelse til å benytte seg av helikopter, for å frakte folk inn i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark i forbindelse med sauesanking.Søknad i sin helhet:

«Jeg søker herved om løyve for å bruke helikopter for å leite sauer, og frakting av folk i nasjonalparken fra Semska til Stomdalen.

For 40 år siden var det sauer på hver gård. Hadde man mer enn 15 sauer måtte man stille med 2 personer (på sanking red.anm.). Hadde du mer enn 50 sauer måtte det være 3 stk fra bruket. Som kom innvasjonen av, ROVDYR. Flere og flere sluttet med sau. Den dagen det var saueleting. Alle måtte være i posisjon rundt om i fjellet. Kl 9 skulle du starte heimturen. Fjellet er like stort som før, men hvor mange er det, som må gå nå. Radiobjeller er bra, men mesteparten av område som sauene går i er det ikke, DEKNING. For hvert år, kommer det melding om dyr i fjellet. Vi såg i 2022-2023 vinteren hva som skjedde (sau som ble funnet under Krukkistua, red.anm.).

Jeg har påtatt meg ansvaret om å få en felles leiting på Saltfjellet. Det er Rana kommune, Beiarn kommune og Saltdal kommune, en felles helg. Fredag den 1-2-3. september i 2023. Har snakket med Geir Heggmo i SNO om han kan stille med 6

personer, også Tore Bjørnstad i Statskog og Øyvind Skogstad i Fylket (Statsforvalteren red. anm.). Alle er meget spent, på resultat.

På samme tid ønsker de på Storvollen Geir Olsen om å få bruke ATV som de har hatt disp på før.

Grunnlaget for avgjørelsen
Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble først vernet i 1989, og revidert ved kongelig resolusjon 16. oktober 2020. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

Formålet med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

a. et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi
b. variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter
c. et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev
d. et variert og storslått landskap
e. et av Norges største isbremassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiale løsmasseavsetninger
f. deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
g. de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi
h. et referanseområde for å følge utviklingen i naturen.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er ingen unntakshjemler i verneforskrift for omsøkte kjøring. Søknaden må eventuelt vurderes etter den generelle unntaksparagrafen i naturmangfoldloven. Naturmangfoldloven § 48 gir anledning til å gjøre unntak fra vernevedtak dersom det ikke strider mot formål eller påvirker verneverdier nevneverdig.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 -12

Vurdering
Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Det er ingen relevante unntaksbestemmelser i forskriften som åpner for omsøkte flyging. En søknad må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48.
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mrf vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. En søknad om dispensasjon etter disse bestemmelsene skal ha nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Søknaden er lite konkret med tanke på hvor det skal flyges. Det er kun nevnt tre dager i september, en tid på året der styret ofte tillater helikopterflyging, på grunn av at naturverdiene ofte er relativt robuste etter sommeren. Muntlig er det sagt at «sauesankerne» skal settes av ved Midistua, men dette fremkommer ikke i søknaden. Selv om naturen ofte tåler en del i september, er det likevel områder hvor et helikopter kan medføre stor skade på vegetasjon ved landing. Den omsøkte kjøringa vil derfor kunne ha stort potensial for både å påvirke verneverdier negativt. Den vil også påvirke formålet om at nasjonalparken skal «gi allmennheten anledning til å *oppleve naturen uforstyrret* gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging». Vi vurderer ofte helikopter som en forbigående forstyrrelse, men da knyttet opp mot en nytte-kostnad. Siden helikopterflyging er lite konkretisert, og flyging er foreslått ut fra områder som er viktig for friluftslivet, er det stort potensiale for å skape mer langvarige forstyrrelser dersom det skal benyttes til å søke etter sau i konkrete områder. Søknaden vurderes som mangelfull både med tanke på antall turer, antall personer, hvor det skal landes, og i tillegg er det vanskelig å vurdere nødvendigheten av dette før beitesesongen er ordentlig i gang.

I de fleste tilfeller ville sekretariatet bedt søker om en mer utfyllende søknad, der vi ber om at utfyllende informasjon om disse punktene. Vi har ikke gjort det i dette tilfellet, for vi mener det mangler en realisme i dette prosjektet. Det er en enkeltperson, som ikke er knyttet til sauenæringa som søker, og det er en del opplysninger i søknaden som ikke stemmer. Det er ikke korrekt at Statens naturoppsyn og/eller Statskog Fjelltjenesten stiller folk til disposisjon. To av de største saubøndene i verneområdene på Saltfjellet er ikke kjent med saken, og den ene ønsker å ta avstand til prosjektet. Statsforvalteren i Nordland har heller ingen midler som kan brukes til å finansiere helikopteret, og kan ikke dekke slike utgifter. Det vil skape en forventning blant alle sauebønder rundt i hele fylket. Ved store tap kan rovdyrmidler benyttes til å sanke ned sau, men dette kan ikke forskutteres før beitesesongen har startet.

Nasjonalparkstyret har tidligere gitt ulike sausankelag tillatelser til å benytte helikopter for å sanke ned sau seint på høsten, men da i et mer avgrenset område, og etter en nødvendighetsvurdering knyttet til rovdyrtap, snøfall, eller andre nødvendige tilfeller. Styret har også avslått liknende saker der man har kommet frem til at helikopter ikke skal benyttes til helt ordinær sanking. Å sanke sau må regnes som en helt ordinær arbeidsoppgave i et sauebruk. En tillatelse etter § 48 vil kunne skape store presedensvirkninger, da det i praksis vil bety at alle som driver med sau i

og rundt nasjonalparkene skal kunne søke om å benytte helikopter, allerede før beitesesongen har startet. Vi mener at nødvendighetsprinsippet fremdeles bør ligge til grunn.

Vi er ikke kjent med at det er gitt tillatelse til å benytte ATV til sauesanking, utover den Stolpen selv har hatt, for å benytte traktorvei til Jarbrufjell gård. En slik tillatelse vil stride med motorferdselloven og rundskriv T1/96, hvor det tydelig står skrevet at loven ikke gir adgang til å nytte terrengmotorsykkel i forbindelse med sauesanking. Østre Nylaenget gård, ved Ken-Roger Olsen, søkte i 2014 om å benytte helikopter til sanking på generelt grunnlag, en søknad styret avslo. Samme gård fikk i 2012 tillatelse til å benytte helikopter til sanking, etter en sommer med store tapstall til bjørn. Utover dette er det ikke gitt dispensasjoner til sauebruket på Storvollen.

Vi vet at helikopter vil føre til forbipasserende forstyrrelser på andre brukere av området, men det er vanskelig å vurdere hvor vidt den er forbipasserende i denne saken. Det er også kjent at landing med helikopter kan føre til stor skade på vegetasjon, samt forstyrrelser på dyrelivet. Siden vi ikke vet hvor helikopteret skal fly, og/eller lande, vil vi ikke kunne vurdere dette. Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse. Sekretariatet vurderer at omsøkte kjøring kan stride med verneformål og påvirke verneverdier nevneverdig, og nødvendigheten med flyginga er høyst usikker. Sekretariatet har ikke bedt om konkretisering av søknad da vi anser prosjektet som urealistisk å gjennomføre uten en bred forankring blant de største bøndene i verneområdene.

Konklusjon
Sekretariatet innstiller på at søknaden avslås.

Klageadgang:
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:
Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark
Miljødirektoratets veileder M106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter».

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/5767-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 16.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	33/2023	27.06.2023

Saltfjellet og Gåsvatnan landskapsvernområde - Klage på tillatelse for arrangering av vårprøver med fuglehund - BirdLife Norge og Nordland naturvernforbund

Forslag til vedtak

Saltfjellprøven 2023 ble avholdt før klagen ble registrert av sekretariatet. Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar likevel klagen til følge. Dette vil legge føringer for fremtidige behandlinger av denne typen saker.

Nasjonalparkstyret vil på generelt grunnlag, basert på dyr og fuglers sårbarhet, ikke tillate fuglehundprøver i sine verneområder innenfor båndtvangstida.

Bakgrunn

Denne saken har pågått siden 15. september 2022. Da var representanter fra Salten fuglehundklubb innom Nordland nasjonalparksenter for å diskutere fuglehundprøver med sekretariatet. Sekretariatet ba klubben om å sende to separate søknader for høst- og vårprøve, og opplyste om at Midtre Nordland nasjonalparkstyre tidligere har sagt at de ikke ønsker at det avholdes fuglehundprøver i båndtvangstida. Søknad og tillatelse til høstprøven ble gitt samme dag.

Sekretariatet etterspurte søknad til vårprøve i oktober 2022. Den kom ikke før 15. desember 2022. Søknaden ble behandlet på Midtre Nordland nasjonalparkstyrets møte 24. februar 2023. Nasjonalparkstyret vedtok å avslå søknaden.

Salten fuglehundklubb klagde på avslaget, og i styremøte 24. april 2023 gjorde nasjonalparkstyret om sitt vedtak, og ga Salten fuglehundklubb tillatelse til å arrangere Saltfjellprøven 28. – 30. april i 2023.

BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland sendte klage, ved Martin Eggen, 27. april 2023. Denne ble ikke registrert av saksbehandlet før tirsdag 2. mai. BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland har bedt om at vedtaket gis oppsettende virkning. Klagen ligger vedlagt i sin helhet.

Grunnlaget for avgjørelsen
BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland vurderes å ha rettslig klageinteresse i saken og har rett til å få sin klage behandlet jfr forvaltningsloven § 28. Klagen er sendt innen fristen satt i § 29 forvaltningsloven.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er første klageinstans, og kan endre sitt vedtak i styresak 27/2023. Blir vedtaket oppretthold blir klagen sendt videre til Miljødirektoratet, som er endelig klageinstans.

Vurdering
Sekretariatet stiller seg bak argumentasjonen fremsatt i klagen fra BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland. Sekretariatet har i begge sine saksfremlegg vurdert at Saltfjellprøven ikke bør arrangeres siste helga i april med hensyn til dyr i yngletid og fugler i hekketid, spesielt ikke etter en krevende vinter med beitekrise. Tidligere har Midtre Nordland nasjonalparkstyre vært tydelig på at de ikke ønsker å gi tillatelse til hundeprøver i båndtvangstida. Vi vil likevel understreke at det ikke er gitt tillatelse til vårprøve i noen av våre nasjonalparker, som klagerne skriver i sitt andre avsnitt. Tillatelse er kun gitt Saltfjellet og Gåsvatnan landskapsvernområder.

Det er ganske mange forhold i klagen som gjelder hundeloven, som forvaltes av kommuner. Vi kan ikke se at Saltdal kommunes vedtak «Dispensasjon fra hundelovens båndtvangsbestemmelser i forbindelse med Saltfjellprøven 2023» er påklaget. Det er heller ikke klaget på Rana kommunes «Svar på søknad om dispensasjon fra sikringsreglene om båndtvang 2023». Det ville vært vel så effektfullt å påklage kommunenes sine vedtak. Vi minner om at tillatelsen til nasjonalparkstyret kun gjelder i landskapsvernområdene, som i utgangspunktet skal være en relativt mild form for vern, og der denne typen arrangementer frem til 2020 kunne avholdes uten søknad.

Klagen fra BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland ble sendt dagen før arrangementet startet. I klagen fremmes det krav om at vedtaket får oppsettende virkning. Sekretariatet ble ikke kjent med klagen før etter helga Saltfjellprøven ble avholdt. Kravet om oppsettende virkning ble derfor ikke vurdert, siden arrangementet var ferdig på dette tidspunktet.

Konklusjon
Sekretariatet innstiller på at klagen tas til følge. Siden arrangementet allerede er ferdig vil det i praksis ikke ha noe å si for vedtaket i ST 27/2023, men det sender et tydelig signal for neste års arrangementer.

Klageadgang:
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:
Verneforskrift for Saltfjellet og Gåsvatnan landskapsvernområder
Miljødirektoratets veileder M106-2014: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter

BirdLife Norge
Sandgata 30 B
N - 7012 Trondheim

E-post: post@birdlife.no
Internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 MVA

Naturvernforbundet
i Nordland

Til Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
2022/5767	Inge Sollund Ingvaldsen	20230236	Martin Eggen	27. april 2023

Vedtak Saltfjellet landskapsvernområde m.fl. og arrangering av vårprøver med fuglehund i regi av Salten fuglehundklubb. Klage på vedtak.

Salten fuglehundklubb er gitt tillatelse til å avholde fuglehundprøve 28. – 30. april 2023 i Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområde. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriftenes § 7 i begge landskapsvernområdene.

BirdLife Norge og Naturvernforbundet i Nordland reagerer sterkt på at det tillates vårprøver med fuglehund i nasjonalparken i dyrs yngletid og fuglenes hekketid. Vi klager på vedtak og ber om oppsettende virkning.

Formalitetene

Båndtvangen gjelder for alle hunder og reguleres av hundeloven. Det holder ikke å la hunden gå ved fot, selv om den er aldri så lydig og snill. I båndtvangstiden skal hunden enten gå i bånd, eller være forsvarlig inngjerdet. Kravet om båndtvang gjelder alle hundeholdere. Det vil si både den som eier hunden, men også den som passer hunden for andre.

Hunder som jager husdyr, tamrein eller vilt, kan gjøre skade selv om de ikke biter. Dyret som blir jaget blir påført stress, og kan bli utmattet og få heteslag. Enkelte dyr blir skadet eller dør fordi de blir skremt, og løper på sjøen eller utfor bratte skrenter. Dersom beitedyr blir jaget kan avkommet komme bort fra moren sin, og det kan påføre både mor og avkom unødvendige påkjenninger og belastninger. Hundeholder har en aktsomhetsplikt, og i det ligger det et ansvar i å forebygge at hunden påfører mennesker eller dyr skade, eller at andre uønskede hendelser skjer.

Hundeloven har noen få unntak fra båndtvang. Det er likevel viktig å være klar over at dersom man har unntak fra plikten til å ha hunden i bånd, har man som hundeholder uansett alltid en aktsomhetsplikt.

§ 9.Unntak fra sikringsreglene

Båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 gjelder ikke for

a. hund når den brukes i reindrift
b. dressert bufehund når den brukes til å vokte eller gjete storfe, sau eller geit
c. hund i aktiv politi-, toll-, militær-, rednings- og offentlig oppsynstjeneste, når den offentlige oppsynstjenesten er etablert med hjemmel i lov, eller under trening eller prøving for slike tjenester
d. hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt
e. hund med særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser, eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen blant annet legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i § 8 første ledd foreligger
f. hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e
g. førerhunder i aktiv tjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste

Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.

En hund som nyttes som jakthund eller er under trening eller prøve for dette, kan slippes på en aktsom måte slik det er naturlig ut fra bruksformålet uten hinder av § 4 fjerde ledd når dette ikke er i strid med viltloven, naturmangfoldloven, reindriftsloven eller regler om båndtvang. Det samme gjelder for trening og prøving av ettersøkshunder.

Kongen kan gi forskrift om unntak fra sikringsregler fastsatt i § 4, § 6 første ledd og forskrifter fastsatt med hjemmel i § 6 annet ledd og § 7.

Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.

En hund som nyttes som jakthund eller er under trening eller prøve for dette, kan slippes på en aktsom måte slik det er naturlig ut fra bruksformålet, når dette ikke er i strid med viltloven, naturmangfoldloven eller regler om båndtvang. Det samme gjelder for trening og prøving av ettersøkshunder.

<u>Vår vurdering</u>
Kommunen er etter Hundeloven vedtaksmyndighet. Som det står i loven er det mulig å legge ut områder som treningsområder både som enkeltvedtak og gjennom forskrift. Det er naturlig at det gjøres en helhetlig drøfting hvor relevante elementer i både naturmangfoldloven, viltloven og dyrevelferdsloven drøftes som grunnlag for vedtak, som

det også står i lovteksten. Er det innenfor grensen til et verneområde kan det i tillegg være aktuelt å behandle en slik sak etter verneforskriften.

Yngle- og hekketidsfredningen står sterkt i norsk lovverk, blant annet naturmangfoldloven. Det er det gode grunner til. Unntak fra båndtvang i dyr ynglingstid og fuglenes hekketid er svært uheldig. Påvirkningen er stor og alvorlig, i ser med større arrangement som dette. Dyr- og fugler blir fortrengt og oppgir levestedene sine, og dermed får arrangementet følger for hele vår- og sommersesongen. I den grad noen arter har unger eller har lagt egg, er farene for sekundæreffekter store. Predatorer som kråke og ravn følger godt med på hva som skjer, og en unaturlig høy predasjon kan være en effekt dersom egg og unger blir liggende ubeskyttet. Hunder utfører i seg selv også predasjon.

Norsk Institutt for naturforsking har laget mange litteratursammenstillinger der effekt av hund spesielt og forstyrrelser generelt er omtalt. Disse bør i fremtiden inngå i vurderingsgrunnlaget. Det er vår oppfatning at slike arrangement fremover må legges utenom perioden med båndtvang. Samtidig vil vi understreke at også vinteren er en vanskelig tid for mange arter, og denne type arrangement må sees opp mot dette.

For BirdLife Norge

Martin Eggen [sign.]

Naturvernforbundet i Nordland

Frode Solbakken, leder [sign.]

KOPI:
Miljødirektoratet
Statsforvalteren i Nordland
Saltdal kommune
Norsk Kennelklubb

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/29818-0

Saksbehandler: Erik Jonas Andersen

Dato: 16.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	34/2023	27.06.2023

Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon til bruk av drone - Nordisk Banijay

Forslag til vedtak

Nordisk Banijay ved Charlotte Mathiesen gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av drone i Sjunkhatten nasjonalpark. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vedtak gjelder på følgende vilkår:
- Dispensasjonen gjelder begrenset flyging med drone i forbindelse med innspilling av TV-programmet 71° nord, i området Sjunkfjorden ved sørhellinga til fjellet Sjunkhatten, inn Sørdalen og opp toppen av Sjunkhatten, over mot Skjunkskardet og til Straumsnes innerst i Nevelsfjorden.
- Dispensasjonen gjelder fra 17.09.2023-18.09.2023.
- Dronepiloten må være registrert hos Luftfartstilsynet og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner.
- Det forutsettes at ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås.
- Andre besøkende i nærområdet skal ikke forstyrres unødvendig.
- Bruk av drone nær fugl og øvrig dyreliv skal unngås. Dersom rovfugl observeres i området, skal dronen tas ned inntil fuglen har trukket seg unna.

Bakgrunn

TV-produksjonsselskapet Nordisk Banijay ved Charlotte Mathiesen søker 25.05.2023 om dispensasjon fra verneforskriften i Sjunkhatten nasjonalpark for bruk av drone i forbindelse med innspilling av tv-programmet 71°nord-team i perioden 17.09.2023-18.09.2023.

71°nord, i ulike varianter, er Norges lengstlevende tv-program på en og samme kanal, med kontinuerlig drift siden 1999. Konseptet går ut på at et knippe mennesker skal ta seg gjennom Norges spektakulære natur, og møte ulike hindringer på sin reise.

Søker ønsker å bruke drone for «å kunne gi seerne en best mulig opplevelse av området, og for å kunne dokumentere innholdet på den måten vi ønsker». Dronen vil være i lufta få minutter om gangen, og brukes ikke for å filme konstant. Håndholdte kameraer på bakken er det vi bruker mest, men drone er et viktig supplement for innspillingen.

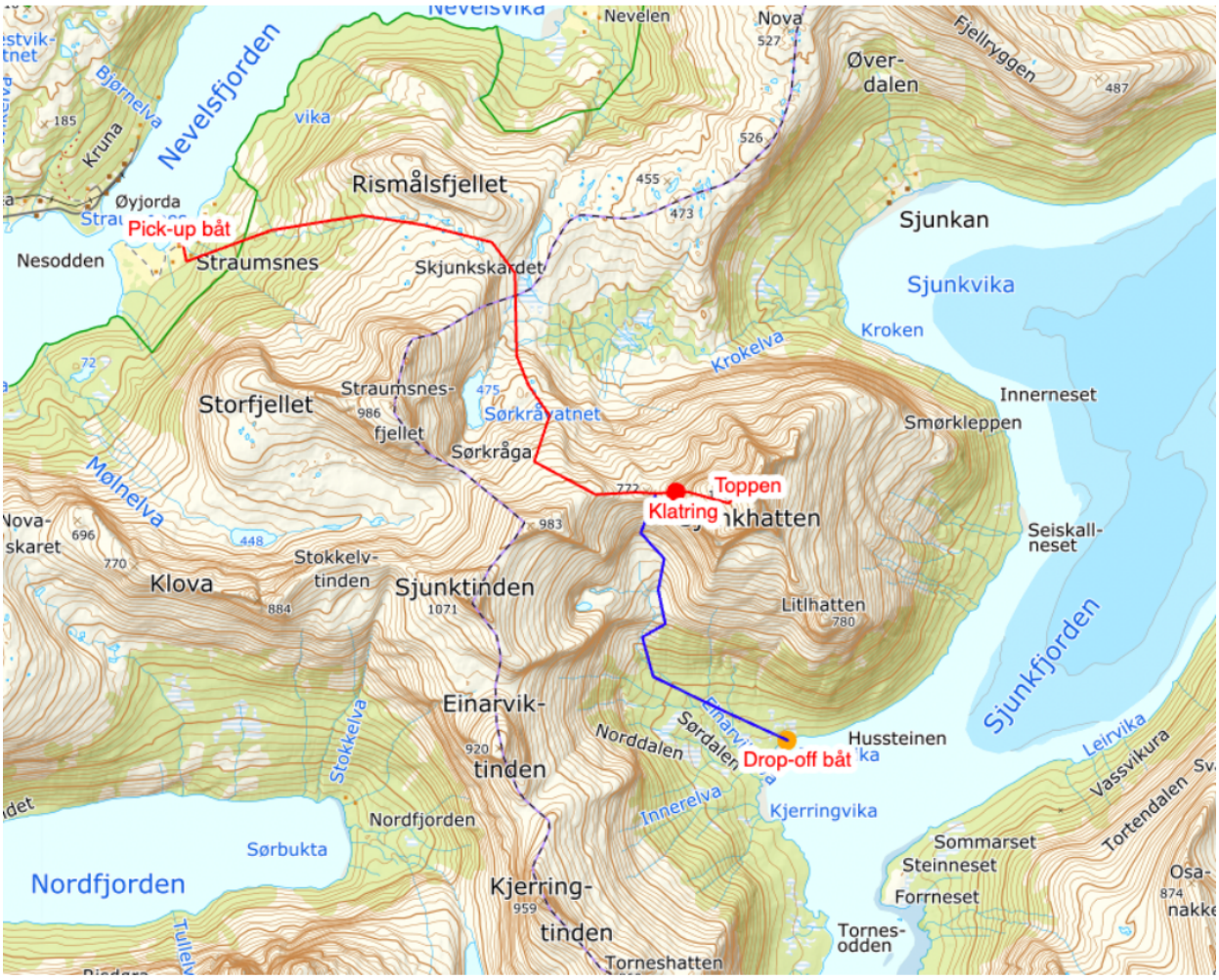

Figur 1: Området og ruten hvor innspillingen og droneflyvingen er planlagt.

Grunnlaget for avgjørelsen
Sjunkhatten nasjonalpark ble opprettet ved kgl.res. av 5. februar 2010. Nasjonalparken forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Styret kan gi forvaltere myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Denne saken er behandlet på delegert myndighet.

Formålet med Sjunkhatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:
- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell,
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og
- våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området,
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap,

- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur,
- bevaring og sikring av kulturminner,
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes
- biologisk eller geologisk materiale fra dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. I Sjunkhatten nasjonalpark er flyging med drone forbudt jf. § 3 punkt 7.2 om støy, hvor det heter seg at «unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt». Jf. Miljødirektoratet faller droner inn under «og lignende» i denne bestemmelsen. Frem til forvaltningsplanene er ferdig for alle verneområdene har nasjonalparkstyret vedtatt retningslinjer for at bruk av drone i områdene.

Etter § 48 i naturmangfoldloven (nml.) kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknaden blir vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Vurdering
Flyging med drone er i utgangspunktet forbudt i Sjunkhatten nasjonalpark da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelse av dyrelivet og allmennhetens utøvelse av friluftsliv.

En dispensasjon fra dette forbudet i Sjunkhatten nasjonalpark må gis etter nml. § 48. For at en dispensasjon skal kunne gis etter nml. § 48 kan tiltaket hverken stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Praksis er at sekretariatet på delegert myndighet kan gi dispensasjon til bruk av droner i forbindelse med beitenæring, tamreindrift, oppsynsvirksomhet, forvaltning, naturovervåkning, naturkartlegging, skogbruk, vitenskapelige undersøkelser og liknende. Til øvrige formål som filming i opplæringsøyemed, for markedsføring og informasjon om verneområdene, for filming til større TV- og filmproduksjoner, og flyving av drone hvor avslag risikerer å medføre alternativ bruk av luftfartøy (helikopter), må søknaden opp til nasjonalparkstyret.

I styresak 30/2020 ble det vurdert at droneflyging i Sjunkhatten nasjonalpark delvis er i strid med formålet om at «allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging». Dette gjaldt flyving en finværsdag i høysesongen på to populære turmål, dermed bør det generelt etterstrebes å ikke legge flygingen til den tidsperioden det er med mest utfart i området. Vi antar at dette sammenfaller godt med de begrensningene som er gitt av hensyn til dyrelivet og når på året flyvingen skal finne sted. Med disse hensynene vurderer vi at flyging med drone som omsøkt ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Da droneflyvingen vil finne sted på høsten og et godt stykke unna høstbeitet til reinen i Sjunkhatten, antar vi at reinen vil bli lite påvirket av den omsøkte droneflygingen. Dersom rein observeres må disse tas hensyn til, sammen med turgåere og annet fugle- og dyreliv.

Omsøkte flyving med drone er vurdert til å ha liten risiko for påvirkning og skade på naturmangfoldet. Dronen vil kun være i luften i et par minutter av gangen og skal ikke tas ned hvis det blir observert dyreliv, spesielt rovfugl som havørn, som kan bli forstyrret. Det er registrert hekkelokalitet for havørn nordøst i området, men filmingen vil foregå i en periode der dyrelivet vil være robust, utenfor hekke- og ynglingstid. Kunnskapsgrunnlaget anses derfor som godt nok i denne sak, og den samlet belastningen økosystemet blir utsatt for er lav. Føre-var-prinsippet er tatt i betraktning, innsamling av data med drone er mer miljøvennlig enn alternative metoder, for eksempel helikopter. § 11 kommer ikke til anvendelse.

Konklusjon
Nordisk Banijay ved Charlotte Mathiesen kan med gitte vilkår gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av drone i Sjunkhatten nasjonalpark den 17.09.2023 og 18.09.2023. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Klageadgang:
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/29443-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 19.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	35/2023	27.06.2023

Høringsuttalelse – NOU: Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig fremtid

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre sender sekretariatets forslag til høringsuttalelse til Nærings- og fiskeridepartementet med følgende endringer:

-
-
-

Bakgrunn

Den 30. mars sendte Nærings- og fiskeridepartementet NOU 2023:10 – Leve og oppleve – Reisemål for en bærekraftig fremtid, på høring.

Reisemålsutvalget ble oppnevnt i statsråd 26. august 2021 for å foreta en helhetlig gjennomgang av rammevilkår og reiselivsaktivitet i norske kommuner.

Utvalget har vurdert behov for eventuelle justeringer i regelverk, strukturer og/eller finansieringsmodeller, der de støtter opp om målene i reiselivspolitikken om et mer bærekraftig reiseliv, både miljømessig, sosialt og økonomisk. Reisemålsutvalget har pekt på tre hovedelementer i fremtidig organisering av bærekraftige norske reisemål:

1. Det etableres en reisemålsledelse som er tilpasset lokale forhold og forankret i kommunene.
2. Reisemålsledelsen får i oppdrag å drive strategisk besøksforvaltning og håndtere utvikling og drift av fellesgoder på det enkelte reisemål, basert på en bredt forankret besøksstrategi.

3. Arbeidet med reisemålsledelse, besøksforvaltning og fellesgoder finansieres gjennom et besøksbidrag som hentes inn nasjonalt, men som forvaltes regionalt og lokalt

Høringsbrev ligger vedlagt. Selve NOUen kan leses på regjeringen.no sin nettside: NOU 2023: 10 - regjeringen.no. Utredninga er på 192 sider, og ligger derfor ikke vedlagt i saksfremlegget.

Høringsfristen er satt til 30. juni 2023.

Sekretariatets forslag til høringsuttalelse fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er fornøyd med den jobben Reisemålsutvalget har gjort med å avdekke mangler og forbedringer for et mer fremtidsrettet reiseliv, og er spesielt tilfreds med de tre hovedelementene som er foreslått for organisering av bærekraftige reisemål.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er et av landets største nasjonalparkstyrer, og består av sentrale politikere fra ni nordlandskommuner, Nordland fylkeskommune og fire politikere oppnevnt av Sametinget. Styret forvalter fem nasjonalparker, tre landskapsvernområder og syv naturreservat, samt et marint verneområde. Samlet utgjør dette et område på nesten 4400 km² med sårbar og verneverdig natur, som også er populære turistmål. I 2015 lanserte Klima- og miljødepartementet en ny merkevare for Norges nasjonalparker, som blant annet har som mål å øke kvaliteten på tilrettelegginga i og rundt våre verneområder. Dette med den hensikt om å gjøre disse mer attraktive som reiselivsmål, og øke besøket i verneområder der naturen tåler det. Ei forutsetning for å ta i bruk merkevaren er at verneområdet skal ha en besøksstrategi, som beskriver hvor og hvordan vi ønsker å ta imot besøkende. Arbeidet med besøksstrategier har ført til en bedre dialog mellom brukere og forvaltning av verneområder. Vi er positive til at reisemålsledelsen skal drive strategisk besøksforvaltning, basert på en bredt forankret besøksstrategi. Denne besøksstrategien må være forenlig med verneområdenes besøksstrategier, og prosessene kan med fordel koordineres for en mer ressurseffektiv besøksforvaltning.

- ✓ **Nasjonalparkstyret mener at verneområdeforvalter(e) må være en del av reisemålsledelsen i de kommuner/regioner der verneområder, eller attraksjoner i verneområder, er en avgjørende motivasjon for turistbesøk (reason to go).**

En forutsetning for å få til en god besøksforvaltning, er at kommuner, grunneiere, reindrift, reiseliv og andre interesser drar i samme retning. Dettekrever bred medvirkning og dialog med de ulike partene, og felles forståelse for de valgene som blir gjort. Vi spør oss om alle kommuner har kapasiteter og ressurser til å drive frem en slik prosess? Vår erfaring med besøksstrategier innen nasjonalparker er at dette arbeidet tar tid, og krever masse ressurser av den gruppen som skal ta frem strategiene.

- ✓ **Nasjonalparkstyret mener at det må jobbes regionalt/interkommunalt med reisemålsledelse. Dette vil gagne turister og fastboende, og det vil være ressursbesparende for de kommunene som går sammen om å lage besøksstrategier / ha felles reisemålsledelse.**

En annen forutsetning for å lykkes med besøksforvaltning, er at det finnes tilstrekkelig ressurser til å gjennomføre de tiltakene som er nødvendig for å ta imot turister på en bærekraftig måte. I vår region er det særlig ressurser til drift- og vedlikehold som begrenser mengden tiltak og størrelse/kvalitet på tiltakene. Som nasjonalparkstyre er vi avhengig av at noen kan ta på seg eierskap, herunder drift og vedlikeholdskostnader til de nødvendige anleggene i randsonene til verneområdet. Reisemålsutvalget har i sitt tredje hovedelement funnet at det er nødvendig med en fellesgodefinansiering, og pekt på et nasjonalt besøksbidrag som skal forvaltes lokalt. Dette mener vi er avgjørende for å lykkes med besøksforvaltninga, særlig i våre små kommuner. Besøksbidrag skal sammen med reisemålsledelse løse mange av de utfordringene reiselivet står ovenfor.

- ✓ **Nasjonalparkstyret er svært positive til forslaget om å innføre besøksbidrag, og at det jobbes med løsninger for å få på plass finansiering av fellesgodene. Styret ser på dette som den største utfordringa for å kunne drive god besøksforvaltning ute i distriktskommuner.**

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har kun myndighet til å drive besøksforvaltning inne i sine verneområder, men i arbeidet med besøksstrategier jobber man frem tiltak også utenfor, prisgitt positive kommuner, foreninger, grunneiere og næringsaktører. Nasjonalparkstyret kan årlig søke midler på statsbudsjettsposten «Tiltak i verneområder», som kan benyttes til ulike former for tiltak knyttet til verneområdene, og det har blitt åpnet for at disse midlene kan brukes til anlegg utenfor verneområdene Styrene kan også søke på midler over posten «Naturarven som verdiskaper». En stor utfordring vi har avdekt i vårt arbeid med besøksstrategier, er at lokale lag og foreninger søker på andre poster på statsbudsjettet, Statskog som grunneier har på sin side sine finansieringsmodeller, kommuner og fylkeskommunen har også egne tilskudds- og finansieringsmodeller. Når alle søker midler på ulike steder til ulike tider, og gir en svært segregert finansieringsmodell. I våre øyne blir det vanskelig å dra et samlet lass, når hver enkelt part får midler fra ulike hold til ulike tider, og søknadene kan i stor grad ha ulikt innhold. Nasjonalparkstyret ønsker som nevnt at reisemålsledelse og nasjonalparkforvaltning må sees i sammenheng, særlig med tanke på den statusen nasjonalpark har internasjonalt. Nasjonalparkstyret ønsker likevel å teste ut en modell, der styrene i større grad får mulighet til å påvirke hvordan naturen tilrettelegges i og rundt sine nasjonalparker. Ikke bare gjennom tiltaksmidler, men også friluftsmidler og andre statlige finansieringsordninger som i dag går gjennom Miljødirektoratet. En modell der styrene sitter med en større koordineringsrolle av ressursene vil gi en sterk besøksstrategi for verneområdene og gode naturopplevelser i sine kommuner, samt at det vil styrke en regional utvikling av viktige reisemål. En slik koordineringsrolle vil også være i henhold til forespeila tillittsreform: «Målet med tillitsreformen er å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne, og til rett tid. For å få dette til må vi jobbe mer med å øke tilliten innad i offentlig sektor, blant annet med å detaljstyre mindre og ved å øke handlingsrommet for de som jobber i førstelinjen».

- ✓ **Nasjonalparkstyrene er i mange små kommuner førstelinja når det kommer til besøksforvaltning, tilrettelegging og informasjon. Eks. Reine og Reinebringen.**

Vi mener at verneområdestyrene har bedre forutsetninger for å prioritere bruken av midler på et lokalt nivå, enn både Miljødirektoratet, Statsforvalteren og fylkeskommunen. Dette vil særlig bli gjeldende når kommunene har fått på plass sine besøksstrategier. Vil saksbehandlere som tildeler midler ha tilstrekkelig tid- og ressurser til å skaffe seg overblikk til å sette seg inn i hver enkelt kommunes besøksstrategi før midler tildeles?

- ✓ **Verneområdestyrene bør gis en større koordineringsrolle for finansiering av fellesgoder og øvrig tilrettelegging i kommuner tilknyttet styrenes verneområder.**

Reiselivsutvalget anbefaler at det startes opp et arbeid med å utvikle en nasjonal godkjenningsordning for lokal- og regionguider, turledere og fjellførere i samarbeid med friluftsorganisasjoner. De mener også at verneforskrifter for nasjonalparker og andre verneområder endres slik at det kan settes vilkår om sertifisering/autorisering av organisert virksomhet. Dette er en utfordring som vi i Midtre Nordland nasjonalparkstyre kjenner godt til. Rago nasjonalpark besøkes årlig av europeiske reiseselskap som bringer egne guider. Guidene har ingen kontakt med forvaltninga, og vi har ingen styring på hverken hvilke områder som besøkes eller hvilke aktiviteter som utføres. Det er likevel til oss at problemene med fulle parkeringsplasser blir adressert. På bakgrunn av dette forsøkte nasjonalparkstyret å sette krav om at reiselivsbedriftene / guidene måtte sertifiseres/godkjennes før de kunne drive organisert virksomhet i Sjunkhatten nasjonalpark. Etter faglig gjennomgang hos Miljødirektoratet måtte dette forslaget tas ut av besøksstrategien, på bakgrunn av at dette var strengere tolket enn verneforskriften. Ei utfordring med en slik modell er at terskelen for å starte opp med naturguiding i nasjonalparker blir for stor. Vi mener at styrene gis anledning til å gjøre en skjønnsmessig vurdering av omfanget på autoriseringa. I utkast for besøksstrategi for Sjunkhatten skulle guidene ha et oppstartskurs samt at de må delta på en årlig samling i regi av nasjonalparkstyret og Besøkssenter nasjonalpark Nordland. Under merkevaren Norges nasjonalparker kan bedrifter søke på tilhørighetslogo. Her kan styret selv sette hvilke krav som gjelder for de bedriftene som ønsker å benytte denne logoen. Vi ser for oss en liknende ordning for hvilke naturguider som skal drive organisert virksomhet i våre verneområder.

- ✓ **Nasjonalparkstyret er positive til at det sees på en forskriftsendring som gir nasjonalparkstyrene mulighet til å sette krav om sertifisering/autorisering. Dette under forutsetning at styrene kan gjøre ei vurdering om nødvendig kunnskap/ferdighet til bedriftene. En modell som likner på «tilhørighetsmerket» under Norges nasjonalparker.**

Alt i alt er Midtre Nordland nasjonalparkstyre svært fornøyd med de tre hovedelementene som reisemålsutvalget har trekt frem i NOU 2023: 10 – Leve og oppleve – Reisemål for en bærekraftig fremtid.

- ✓ **Nasjonalparkstyret anmoder regjeringa om at disse tre hovedlementene settes i verk, og man får en mer systematisk håndtering av turister, reisemål, besøksforvaltning og fellesgodefinansiering i årene som kommer.**

ST 36/2023 Eventuelt